

Pracovní právo | JUDr. Marie Stodolová, RP OS KOVO pro Prahu a Středočeský kraj

Výpověď pro pozbytí zdravotní způsobilosti

Mám podezření, že mám nemoc z povolání, a to karpální tunely. Podle lékařského posudku našeho závodního lékaře jsem dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost k výkonu dosavadní funkce, zaměstnavatel nemá pro mne vhodné zaměstnání a dal mi z tohoto důvodu podle § 52 písm. e) ZP výpověď. Můžete mi poradit, jak mám dále postupovat?

F. K., Rakovník

Nemoc z povolání je taková nemoc, kdy chorobné změny na zdraví, které plynou z této nemoci, jsou v přímé souvislosti s výkonem povolání, tedy kdy se dá výkon povolání označit za jednoznačnou příčinu této nemoci.

Dle vyjádření Oddělení pracovního lékařství Státního zdravotního ústavu k tomu, aby byla uznána nemoc z povolání, musí být splněny tři podmínky:

- nemoc musí být uvedena v seznamu nemocí z povolání,
- musí být prokázáno, že pracovník trpí onemocněním v určité tíži,
- musí být splněny podmínky, za kterých nemoc z povolání vzniká.

Někdy může jít pouze o ohrožení nemocí z povolání podle § 347 odst. 1 zákoníku práce. Ohrožením nemocí z povolání se rozumí takové změny zdravotního stavu, jež vznikly při výkonu práce nepříznivým působením podmínek, za nichž vznikají nemoci z povolání, avšak nedosahují takového stupně poškození zdravotního stavu, který lze posoudit jako nemoc z povolání, a další výkon práce za stejných podmínek by vedl ke vzniku nemocí z povolání. Nemoc může mít charakter trvalý nebo jen dočasný.

Výčet nemocí z povolání uvádí příloha č. 2 nařízení vlády č. 276/2015 Sb.

Zda se jedná o nemoc z povolání, posuzuje pouze a zásadně zdravotnické zařízení, resp. lékař, který je poskytovatelem pracovních lékařských služeb dané firmy, a tedy nikoli zaměstnavatel, v jehož zájmu je zpravidla prokazovat, že ten který zaměstnanec v jeho firmě nemoc z povolání nezískal. **Uznat nemoc z povolání je výhradně v kompetenci kliniky pracovního lékařství, kam vás váš doktor s lékařskou zprávou vyšle.**

Pokud vás lékař na kliniku pracovního lékařství odmítá doporučit, můžete se tam vydat i sám. Tamní lékaři si ale tak jako tak nejdříve vyžádají dokumentaci od vašeho lékaře. Když i klinika nabude

podezření, že choroba souvisí s vaším povoláním, přijde na řadu krajská hygienická stanice, která prověří podmínky na pracovišti – je velice důležité, abyste ji informoval o všech činnostech, které jste v podniku vykonával.

Na základě výsledků šetření hygieny vydá klinika pracovního lékařství lékařský posudek, ve kterém vás buď uzná, nebo neuzná nemocným z povolání. Když s výsledkem nesouhlasíte, můžete do deseti dnů od obdržení posudku podat klinice pracovního lékařství, která posudek vydala, návrh na jeho přezkoumání – stejnou možnost má i zaměstnavatel.

Pokud máte nemoc z povolání uznanou, máte nárok na odškodné. Zaměstnavatel platit musí. Přesně tolik, aby dorovnal rozdíl mezi vaším příjmem před nemocí a po jejím vypuknutí. Po celou dobu pracovní neschopnosti vám tedy doplácí rozdíl mezi nemocenskou a dřívějším průměrným platem. Náhrada vám náleží i za první tři dny pracovní neschopnosti – za jiných okolností se první tři dny náhrada mzdy ani nemocenská nevyplácí.

Jakmile se vám podaří získat lépe placené místo, nárok na odškodné zaniká. Náhradu za ztrátu výdělku jinak můžete pobírat maximálně do dovršení 65 let věku nebo do okamžiku, kdy vám bude přiznán starobní důchod. Vedle odškodného máte nárok také na náhradu léčebných výloh, které vám nezaplátila pojišťovna.

Odpovědnost nese poslední zaměstnavatel

Pokud by zaměstnanec dostal z důvodu nemoci z povolání od zaměstnavatele výpověď, podle § 52 písm. d) ZP, náleželo by mu podle § 67 odst. 2 ZP odstupné ve výši nejméně dvanáctinásobku průměrného výdělku. Kdyby se hned po skončení pracovního poměru přihlásil na úřadu práce, musela by mu být proplacena renta ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem a případným invalidním důchodem, přičemž pro výši renty

není rozhodná výše odstupného. Renta přísluší zaměstnanci, který je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání; za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje výdělek ve výši minimální mzdy. K problému dochází tehdy, když, lékař, poskytující zdravotní služby, vydá zdravotní posudek, že zaměstnanec dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost k výkonu dosavadní funkce. Zpravidla nemoc z povolání dosud není uznána, a lékař tedy nemůže konstatovat, že zaměstnanec pozbyl zdravotní způsobilost z důvodu nemoci z povolání (i když může uvést, že je dána z důvodu, pro který je nemoc z povolání zjišťována).

Zaměstnavatel na takový posudek obvykle reaguje dáním výpovědi pro pozbytí zdravotní způsobilosti z tzv. obecných příčin, tj. podle § 52 písm. e) zákoníku práce, tj. bez nároku na odstupné. Jestliže bude následně nemoc z povolání uznána, a to zpětně tak, že bude zřejmé, že důvodem výpovědi byla nemoc z povolání, nebude moci zaměstnanec již velmi často podat žalobu na neplatnost výpovědi (ve dvouměsíční prekluzivní lhůtě ode dne, kdy měl pracovní poměr skončit tímto rozvázáním, podle § 72 ZP).

Ještě si dovolím informovat čtenáře, že v roce 2016 bylo uznáno 1 297 profesionálních onemocnění a z toho 55 ohrožení nemocí z povolání. Lze tedy uzavřít, že cca každý třítisíc zaměstnanec onemocněl chorobou z povolání.

